

Az informatika mint kihívás : a falak nélküli könyvtár jövője

Dr. Dani Erzsébet

EJF

NIIF-konferencia, Kaposvár

2011. április 28.

budani@vipmail.hu

Vízió – 1998

Alice csodaországága

2011

- A kérdés:
 - Alice csupa-online „csodaországá”
- **orwelli vagy sem?**

A könyvtári „hálózat”

- Hagyományos értelemben
- Az információs társadalom értelmében
- A hálózati társadalom értelmében -
forrásközpont – mint a hálózat része,
alkotóeleme
- „civilizációnk új társadalmi morfológiája
a hálózatokra épül” (Castells) – a
könyvtár mint csomópont

- **Csoda-ország : a könyvtár új közösségi kommunikációs funkciókkal megújított hálózati-társadalmi logikája**
- **Forrásközpont – teljesen megszűnik a hagyományos értelemben vett nyomtatott gyűjtemény???**
- **E-kultúra kontra alfabetikus kultúra – tipografikus ember???**
- **Gutenberg-galaxis – McLuhan galaxis (differenciálódás, diverzifikálódás, „virtualitás kultúrája”)**

Kérdések?

- **1. Honnan jövünk és hová tartunk?**
- **2. Milyen is az újabb idők paradigmaváltása?**
- **3. Hogyan befolyásolja a könyvtári munkafolyamatokat?**
- **4. Milyen előjelű a változás?**
- **5. Új momentum a változott körülmények és elvárások viszonyában.**
- **6. Beletágul a könyvtár a virtuális térbe?**
- **7. A paradigmaváltás és az informatikus-könyvtáros.**

1. Honnan hová?

- **Információs társadalom – felzárkózás**
- **Gépesítés, automatizálás – munkafázisok egymáshoz való viszonya**
- **Új munkafolyamatok – informatikus-könyvtáros, könyvtáros-informatikus (evidencia)**
- **Hálózati társadalom – új kihívás, új elvárás, új kompetenciák**

2. Új idők paradigmaváltása

- **Digitalizálás – munkafolyamatok, a gyűjtemény státusának átalakulása**
- **Lundi alapelvek – a gyűjtemény az innováció szilárd alapja** **közben ne szívódjon fel a táguló kibertérben**
- **A váltás kulcstényezői: tudás, globalizáció, digitalizáció, virtualizáció, molekularizáció, integráció, innováció, verseny, együttműködés, informatika és technika, felelősség, tanulási szokások, változásmenedzselés ('90-es évek vége)**
- **Pármai Charta, Digitalizálási stratégia, eContent-plus**

3. Paradigmaváltás és könyvtári munkafolyamatok

- **Nem minden típusú könyvtárban azonos**
- **„Új” feladatrendszer – „új” informatikai tudással rendelkező szakember**
- **Nemzeti könyvtár feladatai**
- **Felsőoktatási könyvtárak – kisebb főiskolai könyvtárak: radikális változás**
- **Közművelődési könyvtárak – hangsúlyok eltolódása - alacsony dolgozói létszám – működés rendje**

4. A változás előjele

- **Gyűjtemény – felhasználó – könyvtári dolgozó**
- **Gyűjtemény: látogatottság, kihasználtság, fenntarthatóság – előjel: negatív**
- **Felhasználó: könyvtárhasználó vagy olvasó?**
 - **könyvtárhasználó: pozitív**
 - **olvasó: egyelőre nincs előjele**
 - **Generációs kérdés: baby-boom, lázadó nemzedék, x-, illetve y-generáció (digitális nemzedék) – igazi kihívás a z-generáció (IT-nemzedék)**

5. Körülmények és elvárások viszonya

- A körülmények magukkal hozták az elvárási rendszer megváltozását \longleftrightarrow az információs társadalom elvárásai teremtettek új intézményi körülményeket
- Nem csak elvárás – nem tart igényt a könyvtár lényegi bázisára
- Fenyegetés? Megfelelés? Milyen áron? Új szolgáltatások?

6. Könyvtár és virtuális tér

- már benne vannak
- Még falakkal, gyűjteménnyel, polcokkal
- Papír alapú dokumentumállomány
- Számítógépes park – nyomtatott dokumentum: meddig????
- Forrásközpont és hálózati csomópont
- Informatika – hagyományos bölcsész mentalitás
- Kibertér? – kommunikációs eszközök egymás melletti léte

7. Paradigmaváltás és informatikus-könyvtáros

- Szakemberképzés – nemzedékek együtt élése
- Hagyományos értékkövetés – hálózatiság, digitalizálás
- Egyensúly – tanulható, átvehető, kamatoztatható – kötelesség és elvárás
- Könyvtárosi életpálya: információmenedzser
- Kompetenciák: alapvető ismeretek, gyakorlati vagy technikai ismeretek, eszközök és módszerek hatékony használata
- További 20 tulajdonság hat csoportban

Konklúzió

- Kompetenciák – minőség
- Információs, tudás-alapú, hálózati társadalom hálózati csomópont – digitalizált forrásközpont funkció – hagyományos értékek
- A falak még állnak – a gyűjtemény kézzel fogható – adatbázisok halmaza
- Alapértékek – újrakezdés biztosító
- Természeti katasztrófa – kiberterrorizmus – egyszerű áramhiány

Two columns of dense, illegible text in a serif font, likely representing a page from an old book or manuscript.

A second column of dense, illegible text in a serif font, continuing from the first column.

A 42 soros Biblia egy oldala

